

Teodor Garriga, degà de la ràdio a Catalunya

El popular locutor de Ràdio Associació de Catalunya (1932-1939), Teodor Garriga, rebrà el dia 17 d'abril a Barcelona un homenatge en ocasió de l'aparició de les seves memòries, i per la seva fidelitat i defensa de la catalanitat, la democràcia i el món del treball.

Com en el cas de tants altres, la guerra i l'exili li migpartiren els somnis i les realitzacions que, amb els vint-i-set anys que tenia el 1936, ja es feien sentir amb força en els àmbits en què actuava: laboral (obrer especialitzat en telefonia), polític (militant de la Unió Socialista de Catalunya, que dirigia Rafael Campalans), social (Ateneu Polític) i cultural (vinculat al Foment de la Sardana, a l'Orfeó Gracienc i a l'Institut del Teatre). I tot això per no parlar del món educatiu del qual procedia, d'aquella Escola Patronat Domènec, de la Mancomunitat, que dirigia Artur Martorell, el mestre venerat que, com Garriga sempre recorda, potser no feia homes savis, però sí que formava catalans conscients i ciutadans responsables.

I aquí hi ha el nucli de tota la trajectòria vital de Garriga. Quasi noranta anys de catalanitat conscient i d'una ciutadania responsable que Garriga sempre ha exercit malgrat els difícilíssims tràngols a què s'ha vist encarat. Recordem el 6 d'octubre del 34, el 18 de juliol del 36, els Fets de Maig del 37, les missions de propaganda republicana als fronts de guerra, les lluites per salvar el patrimoni radiofònic de la Generalitat, la retirada, el gener del 39 (escoltant, amb ràbia al cor, com els franquistes entraven pistola en mà als locals de Ràdio Associació, a la Rambla) i, ja al Rosselló, els camps de concentració i, tot seguit, com si res no hagués passat,

la resistència contra els nazis en terres occitanes. Del 1936 al 1945 són prop de deu anys de veure com es desplegava amb tota la tragèdia la bestialitat humana, de sentir com la mort, amb obsessiva solvència, passava a frec unes quantes vegades; en definitiva, de contemplar amb impotència la destrucció d'un món propi. Garriga explica bellament en les seves memòries l'apassionant

La veu de Teodor Garriga va ser durant la guerra la de tots els catalans aixecats en armes contra el feixisme.

món de la ràdio en els seus començaments, els anys 20, que la gent creia obra de bruixots (si fa no fa, com ara amb Internet) i narra com ell s'hi va anar introduint des dels elements tècnics i mecànics fins a ser-ne un protagonista destacat, transmetent la informació de l'època –com ha de fer tot periodista en tot moment–, però, també en el seu cas i en la seva època, aportant-hi aquell alè de catalanitat sostinguda que necessitava un país que amb la República tornava a renéixer

d'uns quants anys de militarada.

Ràdio Associació de Catalunya, amb emissores també a Lleida, Girona i Tarragona, va constituir-se des del 1930 en societat cooperativa i va ser durant la República i més encara durant la guerra –confiscada per la Generalitat–, l'emissora que més escoltaven els catalans. A les persones de llavors que encara viuen, potser no els sera difícil de recordar que era la veu d'en Garriga –al principi de la guerra nomenat delegat de la Generalitat a l'emissora– la que organitzava campanyes desesperades per atendre tantes demandes de gent al front o a la rereguarda o la que alertava els ciutadans sobre el perill de bombardeig.

Garriga: de la resistència a l'exili. Tot això es va acabar un 26 de gener de 1939, quan els franquistes entren a Barcelona i un petit escamot falangista (entre ells el filòleg Antonio Tovar) ocupa Ràdio Associació, que passa a dir-se Radio Espana de Barcelona. Aquest episodi de l'ocupació, com també el de la transformació de l'emissora de cooperativa en societat anònima, és conegut per Garriga quan ja té un peu a la frontera.

De primera mà en les seues memòries és tot allò que fa referència als primers anys de la ràdio a Catalunya (1924-1931): com ho és també el seu període a Ràdio Associació (1932-39) –amb aquella atmosfera tècnica-ment precària, però de gran qua-

Teodor Garriga fou una de les veus més populars de la ràdio a Catalunya durant els anys que va durar la guerra civil. Lluitador incansable des de l'exili i encara després durant la transició serà homenatjat aquest 17 d'abril per diferents entitats culturals i cíviques.

litat humana-. La vida d'en Garriga és, en bona part, la història també dels anys que van entre 1939 i 1945, i en les quals hagué de plantar cara, amb la dona i els fills i d'altres famílies de refugiats, als perills d'una França ocupada pels nazis. Tot un seguit de situacions reals que s'expliquen a les memòries de Garriga i que superen el més rebuscat dels relats de ficció.

La història de Garriga, no obstant això, no només és limitada a aquest anys de joventut. El locutor, tornat a Catalunya el 1963,

intrevindrà entre 1976 i 1983, en la Secció de Ràdio del Congrés de Cultura Catalana, a fi de recuperar per al país el nom i els drets d'emissió d'aquella històrica emissora, finançada, pels catalans en època de la República, i que fou saquejada i venuda com a botí de guerra pels triomfadors.

Tothom qui hagi conegut i tractat Garriga pot donar fe de l'interesa amb què ha encarat el seu complicat periple vital, sense desistir mai dels ensenyaments dels primers temps: la catalanitat conscient (que, entre més coses,

li fa dir que des de la seva tornada a Catalunya mai no ha pogut cantar completament *Els Segadors*) i la ciutadania responsable, que el fa, alhora, sentir-se germà d'un obrer andalús o gallec.

És per tot plegat que la Penya Joan Santamaria, l'Orfeó Gracienc, l'Ateneu Barcelonès, la Fundació Congrés de Cultura Catalana, Omnium Cultural i la Cooperativa Ràdio Associació de Catalunya li tributen aquest acte de reconeixement.

Xavier Garcia

Cercles de la mirada

Vicent Alonso

En aquests poemes breus hi ha un immens espai de reflexió sobre les relacions amoroses, el desig, el temps, la paraula poètica i el silenci.

Premi Ausiàs March de Gandia, 1997

Bromera

"Bromera / Poesia", 30

Recull de refranys valencians

Vicenta Adell Cerdà

Aquesta obra conté 1.040 dites i refranys en valencià, traduïts al castellà o amb el seu corresponent significat. Estan extrets del *Novísimo Diccionario General Valenciano-Castellano* del prevere D. J. Martí i Gadea.

Denes 10 Editorial

Comunicar la ciència

P. Alberola i altres

Quin tipus de llengua hem de fer servir quan fem ciència? Com podem assegurar la concisió, la precisió i la universalitat del llenguatge científic? Aquest llibre posa al vostre abast molts recursos que ajuden a millorar la capacitat de comunicar la ciència.

Edicions del Bullent

"Recursos", 2